

● Je hebt wél iets te verbergen! ●

Dimitri Tokmetzis

André Reinink

Een boek over onze privacy

Maurits Martijn

Inleiding

Tijdens de MegaCompUfair sprak ik enkele redactieleden van dit blad. We raakten o.a. in gesprek over het boek van Maurits Martijn en Dimitri Tokmetzis. Ze vroegen mij iets te vertellen over het boek. Dat is gemakkelijker gevraagd dan gedaan. Het is bijna onmogelijk om in een paar pagina's een heel boek te bespreken. Ik wil toch een poging doen.

Ontstaan van het boek

Het boek dat enkele maanden geleden uitkwam is het resultaat van een onderzoek dat begon in juli 2013. De auteurs onderzoeken 'trackers' op pc's en smartphones. Trackers zijn veelal 'cookies' die op jouw pc of smartphone achtergelaten worden. Bedrijven bekijken jouw surfgedrag, locatie en informatie over je pc of smartphone. Met deze informatie kunnen ze effectief online advertenties aanbieden. In 2015 werd evenveel aan web-reclames uitgegeven als aan tv-reclames: 125 miljard euro. De schrijvers ontdekken uiteindelijk 215 verschillende bedrijven op een lijst van 100 sites.

Van pc naar smartphone

Iedereen kan bedenken dat de smartphone nog interessanter is dan de pc. We hebben 'm altijd bij ons en we doen de

hele dag niets anders dan Facebooken, Whatsappen, en nog veel meer. De auteurs doen een test met een mobiele telefoon, een Galaxy Note III. Ze installeren de Bijenkorf-app. Het is best wel vreemd dat iedereen klakkeloos klikt op de machtigingen voor de installatie. Zo mag de app na installatie eigenhandig berichten sturen naar contactpersonen in uw agenda. Het niet willen delen van persoonlijke data maar dat toch doen 'omwille van' noemen we de 'privacy-paradox'. Om te onderzoeken wat zo'n app verder allemaal uitspookt gebruiken ze een app die 'Charles' heet. Als zij dan via de Bijenkorf app op een zwartleren laptoptas klikken, zien ze via Charles dat er op deze klik geboden wordt door bedrijven. De winnaar mag een advertentie plaatsen die jij te zien krijgt. 'Realtime bidding' noemt men dat. Dit alles gaat binnen een tijdsbestek van 100 milliseconden. Officieel mag dit alleen bij gebruikers van 16 jaar of ouder. Als de auteurs een test doen op de site studio100.com, o.a. bekend van K3, blijkt dat hier geen rekening mee wordt gehouden. Studio100 voelt zich niet verantwoordelijk en raadt de gebruikers aan om de 54 privacyvoorwaarden door te lezen. Tja, als je zoon of dochter zit te popelen om een spelletje te spelen, dan verlies je die discussie. De smartphone (of tablet) is een ideaal middel om te adverteren en data te verzamelen.

Lees de voorwaarden

Iedereen moet de voorwaarden lezen, maar niemand doet dat. De voorwaarden van PayPal zijn langer dan Shakespeares Hamlet. Die van iTunes tellen meer woorden dan Shakespeares Macbeth. En bovendien: begrijpt u de voorwaarden?

Hacken

Het is eenvoudiger dan je denkt. Maurits en Dimitri vertellen hoe ze IP-camera's vinden en de beelden kunnen bekijken via 'Shodan'. Een portal met een opsomming van 'Internet of Things'. Verbazingwekkend hoe slecht we onze privacy afdekken en dat geldt ook voor fabrikanten en hun firmware in IoT-ap-

paraten. Denk aan wachtwoord lekken-de waterkokers op wifi en de speelgoedbeer van Mattel met intelligente chip die nog veel meer data beschikbaar maakte.

Datagraaien

Als je dacht dat de Nederlandse overheid een toonbeeld was van respect voor privacy, dan is er teleurstellend nieuws. De belastingdienst en de nationale politie krijgen periodiek alle gegevens van camerabeelden van politie-camera's en betaalgegevens (ook kentekens) van parkeerbedrijven. Dat geeft een gedetailleerd beeld over ons als Nederlanders. De politie mag deze gegevens maximaal zeven jaar bewaren, de fiscus hoeft zich niet aan deze regel te houden. Onder bepaalde voorwaarden mogen ook andere overheidsinstellingen gebruik maken van deze data. Een mooi voorbeeld van een slachtoffer van verkeerd datagebruik is Ron Kowsoleea.

Facebook en Google

Het boek gaat ook in op de rol van Facebook en Google. Veel dingen zijn bekend, sommige zijn wat minder bekend. En als je de informatie in het boek doorleest en tot je laat komen, kom je tot de conclusie dat het allemaal nog erger is dan je dacht.

Patriot act

ook de Patriot act wordt in het boek besproken. Deze wet is na 9-11 aangenomen. De Patriot act geeft de Ame-

rikaanse overheid de mogelijkheid data op te vragen. Maar de Nederlandse overheid beschermt haar burgers toch wel? De schrijvers vragen bij zes ministeries op hoe ze met de Patriot act omgaan. Als een Amerikaans bedrijf een Europese hoofdkantoor heeft, dan kan de FBI of NSA medewerkers met de Amerikaanse nationaliteit verplichten data af te geven. Equinix met vele datacenters in de hele wereld beheert in Amsterdam de 'cloud' van onze rijksoverheid. Onze overheid wil data niet in het buitenland opslaan. Op basis van de Patriot act kunnen de Amerikanen er toch bij komen. Equinix is een Amerikaans bedrijf.

Profielen

Met alle (meta)data die verzameld wordt, is men in staat profielen aan te maken. Je zou ook kunnen spreken van 'gedragsgegevens'. Je kunt een burger daarmee in beeld brengen. Van wanbetaler bij de fiscus, woon-werkverkeer, alcoholgebruik, hoe vaak je met een taxi gaat, of je obesitas hebt. Herinnert u zich nog dat men in Nederland pinggedraggegevens wou verkopen; en de introductie van de nieuwe AH bonuskaart?

Autonomie en democratie

De Nederlander Erik Pas wil met een vliegtuig naar Amerika. Dat verloopt allemaal heel anders dan gedacht. Omdat zijn telefoon een Jordanees IP-adres heeft (foutje van de provider) gaan bij de US Marshalls alle alarmbellen af. Na Twin Towers is alles scherper geworden. Ook in Nederland kunnen we er wat van. Een kennis van mij werd gebeld en gevraagd waarom hij zo weinig water verbruikte. Hij gaat elke morgen zwemen en maakt dan gebruik van de douche in het zwembad. Daarnaast is hij regelmatig bij ouders en vrienden op bezoek. Via SyRI heeft de overheid toegang tot een ontzettende bak met gegevens. Van fiscus tot zorgverzekering. Van huisvesting tot pensioen. Ook data van nutsbedrijven.

Tijd voor tegenmacht

Aan de uitspraak 'Ik heb niets te verbergen' liggen drie aannames ten grondslag:

- degene weet *wat* het is dat hij niets te verbergen heeft
- degene weet voor *wie* hij niets te verbergen heeft
- degene weet *waarom* hij niets te verbergen heeft

De auteurs tonen aan in het boek dat alle drie de aannames misvattingen zijn. Zij geven aan dat ze na hun onderzoek en het schrijven van het boek somberder zijn geworden. Voordat ik aan het boek begon dacht ik dat het allemaal mee zou vallen. Na het lezen van het boek weet ik meer over privacy en ben ik alerter en iets somberder geworden over de privacytoekomst.

Wat te doen?

Een combinatie van gezond wantrouwen en nuchterheid. De auteurs hebben gelukkig een groot aantal tips voor ons klaar staan. Lees de zelfverdedigingsgids in de links. Ik kan me niet voorstellen dat iedereen na het lezen van het artikel stopt met Facebook en Google. Doe iets goeds met je vrije tijd en bekijk de documentaire 'Addicted to my phone' vermeld in de links. Ten slotte kun je via de site van 'De Correspondent' het onderwerp volgen. <https://decorrespondent.nl/home>.

Links

Het boek:

<https://decorrespondent.nl/nietsteverbergen>
<http://bit.ly/2f2LIEz>

De zelfverdedigingsgids:

<https://corr.es/zelfverdedigingsgids> - <http://bit.ly/2gyvQV8>

Ron Kowssoleea

http://20jaareenvandaag.eenvandaag.nl/hogtepunten/bestoff/46935/20_jaar_eenvandaag_identiteitsfraude_ron_kowssoleea
<http://bit.ly/2fQMZbQ>

Ik heb niks te verbergen

<https://www.ikhebnikesteverbergen.nl/>
<http://bit.ly/2gffbSG>

Addicted to my phone:

<http://webwereld.nl/software/94878-hoe-apps-op-je-smartphone-alles-van-je-verzamelen>
<http://bit.ly/2gf3Hyf>

De documentaire die er bij hoort:

http://www.npo.nl/3doc-addicted-to-my-phone/24-10-2016/AT_2068495
<http://bit.ly/2ep1Ycc>

One-liners

'We doden mensen op basis van metadata'
 - Michael Hayden, oud-directeur NSA.

...
 'In feite krijgt iedere burger een rapportcijfer'
 - Margreet Overkleeft-Verburg, hoogleraar Staats- en Bestuursrecht.

...
 'De briljantste geesten van mijn generatie denken na over hoe ze mensen het best op advertenties kunnen laten klikken'
 - Jeffrey Hammerbacher, ex-Facebookmedewerker.

...
 'Als je iets doet waarvan je niet wilt dat anderen het weten, kun je het beter misschien maar helemaal niet doen'
 - Eric Schmidt, bestuursvoorzitter Alphabet (Google).